

اقتصاد ملت

روزنامه صبح ایران

هنگامه بحران یاد شجریان‌ها و بنان‌ها می‌افتید!

موسیقی ایرانی

زندگی در

خفا و اتهام

۳

ناترازی گاز تا پایان سال ۱۴۱۰ به ۵۵۰میلیون متر مکعب می‌رسد

از صادرکننده به

واردکننده تبدیل

می‌شویم

۳

رونمایی از شیوه جدید فروش خودرو

تا ۱۴.۴۱

منتظر پرتیراژها

نباشید

۸

رئییسی در «همایش ملی مسوولیت اجرای قانون اساسی»

به ساخت یک میلیون مسکن

مکلفیم

صفحه ۲

سناریوهای آینده فلسطین زیر ذره‌بین «اتحادملت»

جنایات اسر ائیل در غزه تمام می‌شود؟

در حالی دولت بایدن و اروپایی از ایده دو دولت فلسطین و اسرائیل حمایت می‌کنند که اعراب این ایده را با وجود مخالفت اسرائیل و مسئله آینده حماس دور از انتظار می‌دانند. ایده‌ای که با روی کار آمدن ترامپ در انتخابات آینده به شکست کامل منجر خواهد شد. اما آینده فلسطین چه ارتباطی با سرنوشت حماس دارد؟

هم‌زمان با تبادل گروگان‌ها و اسرای فلسطینی، گمانه‌زنی‌ها درباره آینده غزه افزایش یافته است. در همین حال، بلومبرگ در تحلیل خود، از خوش‌بینی ضعیف میان رهبران جهان برای استمرار صلح در غزه خبر داده است. در این تحلیل به هدف اسرائیل که نابودی حماس است، اشاره شده است. اما تحلیل‌گران سیاسی بلافاصله این سؤال را مطرح می‌کنند که آیا اسرائیل می‌تواند به اهداف اعلام شده خود دست یابد؟ اهدافی که مهم‌ترین آن از سوی اسرائیل غیرنظامی کردن فلسطین ۲.۲ میلیون نفری اعلام شده است. این در حالی است که آمریکا ایده متفاوتی را دنبال می‌کند. جو بایدن، رئیس جمهور امریکا، می‌خواهد تشکیلات خودگردان فلسطینی که از نظر آنها میانه رو هستند را به میدان بازگرداند تا هدایت یک کشور فلسطینی را در اختیار گیرند. ایده ای که اسرائیل با آن بشدت مخالف است.

بر خلاف ایالات متحده، دولت بنیامین نتانیاوو، مخالفت با تشکیل کشور فلسطین است و او قصد دارد که کرانه باختری و غزه را از هم جدا نگه دارد.

شرح در صفحه ۷

♦♦ سخن نخست

جولان آکهی های تبلیغاتی بر روی در و دیوار

وام ازدواج شما را خریداریم، استخدام با حقوق پانزده میلیون تومان در ماه، فیش حج شما را خریداریم، آموزش ریاضیات از ابتدایی تا دانشگاه، دستگاه تصفیه آب خانگی، قالیشویی با دستگاه و آب گرم، تعمیر فوری آیفون، لوله کشی ساختمان پذیرفته می‌شود، به یک منشی خانم نیازمندیم و ... اینها بخشی از پوستر های تبلیغات محیطی هستند که به صورت اعلامیه، پوستر، بنر، تراکت، برچسب، دیوار نویسی و ... بر روی در و دیوار، ایستگاه های اتوبوس، تابلو های راهنمایی و رانندگی، پست های برق و مخابرات، ستون های برق و ...

ادامه در صفحه ۲

پادداشت

نیمی از بودجه دولت از جیب ملت چه اتفاق مبارکی قرار است برای ملت بیفتد؟

حمیدرضا آقاابایان*

به حکایت آمار و ارقام اعلامی از ناحیه مرکز آمار و بانک مرکزی کشور بقرار اطلاع سهم درآمدهای نفتی در بودجهٔ سال ۱۴۰۳ به نسبت به امسال، یعنی سال ۱۴۰۲، به هر دلیل کاهش یافته است.

بدین جهت دولت در بودجه تقدیمی به مجلس در نظر دارد تقریباً چیز معادل تقریبی ۲ برابر بیشتر از جیب ملت با عناوین مختلف مالیاتی، برداشت کند.

به بیان ساده و عوامانه، بر این اساس در سال ۱۴۰۳ پیش از نیمی از بودجه دولت در سال از درآمدهای مردم که همانا افزایش مالیات حقوق ،املاک، خودرو، حساب بانکی و.....امثالهم باشد، تأمین خواهد شد.

گرچه مطابق اصول مترقی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تاسی از کلام امیر مؤمنان حضرت علی (ع)تکلیف مردم در قبال دولت به ۳ اصل یا مورد و حق مردم بر گردن دولت به ۱۷۴ اصل یا مورد باز می‌گردد، اما صرفنظر از این مهم قاعده مرسوم در همه ممالک مترقی دنیا این است که مردم مالیات ده حقی از بابت تصویب و تایید و نظارت بر مصرف مالیات پرداختی خود دارند. در دولت آن را در جهت آسایش و رفاه و امنیت و بهداشت و خودشان هزینه نمایند.

پس وقتی مردم خرج دولت را می‌دهند، دولت هم مطابق سلیقه مردم باید باشد. حال سوال نگارنده از دولت و مجلس انقلابی این است با این اعداد و ارقام سربه فلک کشیده در بودجه که قرار است از جیب ملت هزینه شود چه تغییراتی در شیوهٔ حکومت‌داری و آرایش دخل و خرج حاکمان ایجاد می‌شود که به خواست و سلیقهٔ مردم نزدیک‌تر شود؟ به صلاح و ثواب آنها باشد؟!

مالیات‌های گرفته شده در این چند سال اخیر به ریز صرف کدام امر از امور مردم و موجب ترقی و توسعه و رفاه آنها شده است. آیا ماحصلی جز تورم و فقر و فلاکت چیز دیگر سر سفره مردم مشاهده شده؟

آیا بعد از اینکه دولت مالیات بیشتری از مردم گرفته به ملت این اجازه را میدهد که چگونه وکجا و کی و برای چه کسانی از محل مالیات مالایطاق آنها هزینه کند و یا اینکه چه مقامی را عزل و چه دلسوز را منسوب نمایند.

مردم همانند دیوان محاسبات بر مالیات پرداختی خود نظارت نمایند. در صورت تخطی بر خلاف اذن و اجازه آنها در مصرف مالیات، متخلفین را به سزای اعمالشان برسانند.

وقتی از زمین خشک نمی‌شود توقع گل داشت ، چگونه می‌شود از مردم فقیر توقع تأمین نیمی از بودجه کشور از طریق پراخت انواع. اقسام مالیات داشت؟

این گونه مالیات گرفتن ماحصلی جز تولید و توزیع فلاکت بین مردم و بدبینی آنها به حاکمان خواهد داشت؟

ای کاش بقول ضرب المثل معروف "یک سوزن مالیات گیری به خودتان میزدید و یک جوال دوز مالیات دادن به مردم".

* حقوقدان و وکیل یار دادگستری

آلودگی هوای تهران نتیجه غفلت از توسعه صحیح شهر سازی

برج سازی جایی برای تنفس نگذاشت

براساس آمار رسمی، در بازه ۵ ساله ۷۵ هزار نفر بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست داده‌اند؛ این در شرایطی است که در تهران تراکم ساختمانی یکی از عوامل تعیین‌کننده در ایجاد آلودگی هوا بوده است.

به گزارش خبرنگار مهر بر اساس آمار رسمی، در بازه ۵ ساله ۷۵ هزار نفر بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست داده‌اند. این در شرایطی است که طبق پژوهش‌های انجام شده در تهران تراکم ساختمانی یکی از عوامل تعیین‌کننده در ایجاد آلودگی هوا بوده و پایه‌گذار این بلندمرتبه‌سازی، انحصار زمین و عدم گسترش محدوده شهری است.

زیست باکیفیت، رفاه و آسایش، اصلاً شهر هوشمند بماند برای بعد، اول باید زنده ماند، بعد برای کیفیت زندگی می‌شود صحبت کرد. طبق آمار رسمی منتشر شده از وزارت بهداشت، ۷۵ هزار نفر در بازه ۵ ساله اخیر، به دلیل آلودگی هوا جان خود را از دست داده‌اند. تعدادی که حتی از جان‌باختگان سوانح جاده‌ای نیز بیشتر است. آلودگی هوا که برای شهروندان کلانشهرها بیشتر یادآور سردرد و حالت تهوع بوده طبق بررسی‌های رسمی، قاتل جان مردم شده است.

طبق تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کلان‌شهرها، عوامل اصلی آلودنده برای شهرهای مختلف، بسته به میزان صنعتی بودن، تعداد وسایل حمل و نقل و مسائل خاص هر شهر، متفاوت است. برای مثال در قم و شیراز، سهم منابع ثابت شامل کارخانه‌ها، کارگاه‌ها و نیروگاه‌ها به ترتیب ۹۶ و ۸۵ درصد و در تهران و اهواز ۴۱ و ۲۸ درصد است. اما در تهران یک عامل محلی در کنار دیگر عوامل آلودگی هوای این کلان‌شهر را شعله‌ورتر کرده است. برج سازی در غرب تهران منطقه‌ای که به عنوان ریه‌های این کلان‌شهر به حساب می‌آید، شرایط مدیریت سلامت هوا را در تهران پیچیده‌تر کرده است. عاملی که بارها از زبان کارشناسان شنیده شده اما هیچ راهکار تأثیرگذاری که ناظر بر آن باشد مطرح نشده است.

حسین هوا در تهران با بلند مرتبه‌سازی

طبق پژوهش‌های انجام شده بلندمرتبه‌سازی مخصوصاً در غرب تهران یک عامل تعیین‌کننده در کاهش کیفیت هوا است. اما می‌توان رد پای دیگر متهمان این فاجعه زیستی را در سیستم حمل‌ونقل و جامنایی اشتباه صنایع و مسائل نظیر آن جست‌وجو کرد. در گزارش مرکز پژوهش‌ها در این مورد آمده است که خودروها، موتورسیکلت‌ها و سیستم حمل‌ونقل عمومی، مصرف انرژی در صنایع و بخش خانگی، پایانه‌های مسافربری و جایگاه‌های سوخت، الگوی نامناسب توسعه شهری و توسعه نامتوازن شهرها از عوامل آلودگی هوا و تشدید آن هستند.

کنکه مهمی که در گزارش مرکز پژوهش‌ها با عنوان «بررسی مطالعات منشأ یابی آلودگی هوا در کشور به همراه ارائه راهکارهای بهبود» بر آن تأکید شده، آن است که سهم‌بندی منابع‌نامبرده درمکان‌های جغرافیایی مختلف گوناگون است. آنچه مشخصاً درباره تهران صدق می‌کند آن است که ۴۷ درصد از غلظت مواد آلوده از منابع سیار ناشی می‌شود.

بنابراین تنظیم برنامه هدفمند برای کیفیت هوا که متناسب با کالبد شهری تهران باشد، تأثیر معناداری در بهبود مدیریت سلامت هوا دارد چرا که با وجود جریان مناسب حرکت هوا منابع سیار آلودگی سریع‌تر از فضای شهر خارج می‌شوند. اما همانطور که به آن اشاره شد، الگوی نامناسب توسعه شهری تهران از عوامل بسترساز ایجاد آلودگی است چرا که از عمده مسائلی که توجه به آن در سطوح مختلف شهر می‌تواند باعث خروج آلودگی از محیط شود، نحوه جریان حرکت هوا در بین ساختمان‌ها است. این بخش تحت تأثیر ارتفاع ساختمان‌ها و حجم توده ساخته شده قرار می‌گیرد. تهران با تراکم شهری ۱۴۴ نفر بر هکتار، توان ایجاد جریان هوا را در خود نخواهد داشت. همین حس هوا در تهران عاملی است برای کاهش چشمگیر کیفیت هوا.

در آلودگی هوا بر روی پاشنه توسعه اشتباه شهر می‌چرخد

احمدرضا مقیمی بوم‌شناس و فعال محیط زیست عامل اصلی بحران‌های محیط زیستی از جمله آلودگی هوا را الگو اشتباه توسعه شهری می‌داند، وی در این باره در گفت‌وگو با مهر توضیح داد: به صورت کلی در تهران و کلانشهرها الگو توسعه شهری برای زیست مطلوب نیستند. در جهان سومی که ما در آن واقع هستیم سرانه‌های شهری مناسب برای مردم شهرها از جمله تهران در نظر گرفته نشده است و با الگوی مطلوب شهری فاصله زیادی داریم. تراکمی که در تهران و کلانشهرها وجود دارد، مشکلات محیط‌زیستی مانند آلودگی هوا و از بین رفتن منابع طبیعی را به همراه داشته است که دود آن مستقیم به چشم مردم می‌رود.

این فعال زیست‌محیطی با اشاره به لزوم استفاده از زمین‌های دارای قابلیت ساخت در اطراف کلان‌شهر تهران، ادامه داد: در حالی تراکم ساختمانی در تهران و کلانشهرها بسیار بالا است که زمین‌های موجود در حاشیه شهر غالباً قابلیت ساخت‌وساز دارند، در نتیجه باید آن بخشی که دارای قابلیت است حتماً زیر ساخت‌وساز برود. به تبع این اقدام جمعیت مردم در مساحت جغرافیایی بیشتری پخش می‌شود. در این صورت مشکلات کمتری بر شهرعراض خواهد شد.

مقیمی درباره مانع محیط زیستی توسعه شهرها اینگونه توضیح داد: «استفاده از زمین‌ها و اراضی موات پلانمانع است. فقط جایی که مسئله صدمه زیست‌محیطی مطرح می‌شود، نباید در آن ساخت‌وساز کرد. برای مثال در شرایطی که اراضی در حاشیه شهر تهران رها شده و قابلیت استفاده را دارد، برخی می‌روند در ارتفاعات و کوه‌ها، خانه و دانشگاه می‌سازند. البته که اغلب ساخت‌وسازها در این مناطق، برج و سازه‌های بلندمرتبه است. این چه کاری است؟ طبق قانون نباید بالای ۱۴۰۰ متر ساخت‌وساز. اما در شهر تهران به وفور خلاف آن را می‌بینیم»

اخیراً ناسا- اداره کل ملی هوانوردی و فضا- طبق داده‌های حسگر Thematic Mapper در ماهواره لندست ۵ ناسا، گزارشی را در خصوص توسعه تهران منتشر کرده است. در این گزارش آمده است تهران، پایتخت ایران، در میان شهرهای با رشد سریع جهان در رتبه بالایی قرار دارد. در اوایل دهه ۴۰ جمعیت تهران حدود ۷۰۰ هزار نفر بود. تا سال ۱۳۴۵ به ۳ میلیون نفر رسید و در سال ۱۳۶۵ - در طول جنگ ایران و عراق - جمعیت مهاجران به ۶ میلیون نفر رسید. امروزه این کلان‌شهر بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد. این رشد انفجاری پیامدهای زیست محیطی و بهداشت دارد. عمومی از جمله آلودگی هوا و آب و از دست دادن زمین‌های قابل کشت دارد.

تدوین و تصویب قانون پاک به صورت ناقص

۲۵ تیر سال ۱۳۹۶ بود که قانون هوای پاک به‌منظور اجرای اصل صدوبیست‌وسوم قانون اساسی به تصویب نمایندگان مجلس رسید و در تاریخ ۱۱ مرداد ۱۳۹۶ مهر تأیید شورای نگهبان بر آن خورده شد. پیش‌تر نیز در سال ۷۴ کارشناسان و دغدغه‌مندان حوزه محیط‌زیست و شهرسازی

بیانیه هوای تهران ۷۴ را منتشر کرده‌اند که برای اولین بار از آلودگی هوا به عنوان بحران ملی یاد شد.

در قانون هوای پاک پیش‌بینی شده بود صنایع آلاینده از شهرهای بزرگ خارج شود و در شهرک‌های صنعتی مستقر شوند، همچنین قرار بر این بود که دیگر دولت‌ها برای جبران کمبود سوخت، مازوت نسوزانند. اقدامی که همچنان در حال اجراست و گفته می‌شود یکی از عمده دلایل آلودگی هوای کلان‌شهر تهران است. اما همانطور که قابل مشاهده است هیچ اشاره‌ای به لزوم کنترل بلندمرتبه‌سازی و مدیریت تراکم جمعیت نشده در نتیجه وظایف قانونی ناظر بر آن هم در نظر گرفته نشده است. بنابراین خیلی غیرقابل انتظار نیست که شاهد تغییرات قابل توجهی در کاهش آلودگی هوا نباشیم.

آلودگی هوا به صورت میانگین روزانه جان ۴۱ نفر را می‌گیرد

بنا بر آئین نامه فنی موضوع ماده ۲ قانون هوای پاک، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است برآورد سالانه تخمین هزینه‌های مستقیم آلودگی هوا در خصوص بیماری‌ها و مرگ‌ومیرهای منتسب به آلودگی هوا را به تفکیک آلاینده‌های معیار و شهرهای دارای اولویت کشور منتشر کند. در این راستا تابستان امسال وزارت بهداشت طی گزارشی اعلام کرد در یک بازه ۵ ساله، ۷۵ هزار نفر به علت آلودگی هوا فوت کرده‌اند، که طبق این آمار روزانه صورت میانگین روزانه ۴۱ نفر به علت آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند. عمده این فوتی‌ها هم به کلان‌شهرهایی به ویژه تهران تعلق داشته‌اند. نکته جالب توجه خسارت اقتصادی ناشی از مرگ‌ومیر به علت آلودگی هوا است که فقط در سال ۱۴۰۰، ۱۲ میلیارد دلار برآورد شده است.

انحصار زمین قاتل مال و جان مردم

در حالی مدیران شهری همچنان به تراکم فروشی ادامه داده و ساختمان‌های تهران را بلند و بلندتر می‌کنند که همین بلند مرتبه‌سازی قاتل جان و مال مردم شده است. اما به گفته کارشناسان و همچنین بر اساس سند آزمایش سرزمینی مانیع در استفاده از زمین‌های اطراف تهران برای ساخت‌وساز نیست. یاقشاری بر توسعه عمودی شهرها و عدم استفاده از زمین‌های مناسب اطراف شهر، برآیند سیاست انحصار زمین و محدوده شهری است. سیاستی که اجازه ساخت خانه خارج از محدوده مشخصی را نداده اما در عین حال اجازه ساخت خانه‌های بلند را می‌دهد. این مدل الگوی توسعه، مشکلات مختلفی دارد از جمله آلودگی هوا. نتیجه این سبک از توسعه، شهری فشرده، گران، با شهروندانی است که سلامت جسمی و روانی آنها به مخاطره افتاده است. درهرصورت ادامه مسیر توسعه عمودی شهرها فاجعه زیستی برای شهر رقم خواهد زد. آنچه شرایط حال حاضر تهران ضرورت آن را ایجاد می‌کند گسترده شدن محدوده شهری این کلان‌شهر است. با باز شدن محدوده شهری هم مدیریت شهر در تمامی سطوح آن آسان‌تر خواهد شد و هم مردم از کیفیت زیسته بهتری را تجربه می‌کنند.